

FEHÉRVÁRI MŰVÉSZI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:	Vidéken:
1 óra 1 K.	1 óra 1-50 K.
3 évre 3 K.	3 évre 4-50 K.
6 évre 6 K.	6 évre 9 K.
1 évre 12 K.	1 évre 18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 208.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A SZILAJ,

zabolátlan, paprikás vérű, félvad falurossza, mikor mámoros a bortól, bicskával a kezében vérfürdőt rendez a korcsmaszoba padlóján s mint bősziült tigris csattogtatja fogait, míg egészen be nem telik a patakzó vér meleg párájától, míg meg nem állítja néhány szívnek dobbanását.

A népek sorsát intéző politikai söntésekben a felforgató szabadkőmivesség volt a betyárlegény, a bicskás a vérszomjazó. Hiteles bizonylatok állítják, hogy ezt a szörnyű világitéletet ők szomjazták. Ők rendezték az első vérfreccsenést, ők csináltak világháborút, ők kanalazták addig, amíg ennek a korhadt, öreg földnek legtöbb népe be nem állt embermészárosnak, bősziült vadállatnak, amely ezrével szaggatja darabokra a teremtés koronáját.

A csaknem két esztendő világfelfordulás alatt sikerült neki huszonkilenc hadüzenetet kivakolni. Csak még egy volt hátra. Egyik notórius országa, amelyben pedig éppen most üli orgiáit. Még csak a szabadkőmivesség Portugália késlekedett. A kanalazó vakondpalléroknak végre ez is sikerült. Portugália is beleállt a halálhörgés muzsikájába kontárásnak. Most már teljes a létszám. A vallást és trónokat felperzselni törtető szabadkőmivesség együtt van. Néhány százezerral több anya, hitves szívet marcangolhatja a vérfogytató mészárlás. A halál egy újabb kaszást fogadhat, aki a portugál legények rendjét vágja, — mert így tetszett a szabadkőmivéseknek.

Azok az „ártatlan jó” emberek, akiket p^ostihirlap és nem tudom még kicsodaék

még a szerkesztői üzenetekben is cirogatva megvédének. csúnyán haragusznak, ha valaki ravasz háborusdzókának nevezi őket. Nekik a szabadkőmivések aranylelkű emberek, akik valamennyije szobrot érdemel, mint a humanizmus apostola.

Hogy is mondja az írás: mundus vult decipi, ergo decipiatur.

Háboru.

A világháborúnak új fejezete Portugália háborus állapota. A portugál kormány a tengerpartok mentén széleskörű védelmi intézkedéseket tesz és mindenekelőtt a világitótornyok lámpásait oltják el. A bécsi portugál ügyvivő még ezen a héten hagyja el állomáshelyét, a mi követünk már tegnap utazott el Lisszabonból, ami által a monarchia és Portugália között szakasztott ugyanaz a diplomáciai helyzet áll elő, amiben vannak ezidőszerint a német birodalom és Olaszország.

A diplomáciai viszony meg szakad anélkül, hogy háborus állapotba lépneek egymással és az igazság érdekében meg kell jegyezni azt is, hogy Portugália a kikötőiben horgonyzó osztrák-magyar hajókat nem kobozta el a német hajók módjára, amint hogy egyáltalán megkülönböztetést tesz egyrészt a területén élő magyarok és osztrákok, másrészt a németek között.

Itt említjük fel, hogy olaszországban erős pártáramlás alakul ki egyesek ama terve ellen, hogy Olaszország üzenjen hadat Németországnak. Különösen az olasz szocialista párt ellenzi hevesen a Németországnak való hadüzenetet.

Az olaszok támadásai az Isonzó-árvonalon tovább tartanak. Tegnap délután a Podgora magaslaton elkeseredett harc folyt. Csapataink itt a helyenként benyomuló ellenséget keztetésben verték vissza. Ép ilyen eredménytelen maradt az ellenség éjjeli támadása is, amelyet több órai tüzéségi előkészítés után a San Martinótól délnyugatra fekvő terület ellen intéztek.

A helység előtt az előző napok harcaiból még több mint 1000 ellenséges holttest hever.

Egy fehérvári művész sikere a háboruban.

Még a vandálok háborúi sem pusztítottak el annyi művészi szépséget, mint a mostani utálatos világháború. A romok helyén azonban új, nem látott szépségek fognak kiemelkedni, a melyek viszont a világháború rombolásainak köszönhetik szárnyrakelésüket.

Székesfehérvár szülötte, Bory Jenő építész mérnök, szobrászművész, a budapesti képzőművészeti főiskola tanára a háború folytán jutott olyan kivételes és szerencsés helyzetbe, hogy neve és művészi tudása világhírre emelkedik, nekünk idegen emberek velünk nem rokonszenvezők becsülik meg úgy, a mint kevés magyar művészt becsültek még meg.

Bory Jenő, mint tartalékos népfőlkéző hadnagy a 17-dik honvédelmi hadosztály keretében egy év előtt Sarajevóba vonult. A véletlen a jezsuiták kolostorába vezette őt, a hova több tisztársával beszállásolták. Ott akkor már régen törték a fejüket, hogy miként lehetne vagy kellene méltó emléket megjelölni azt a helyet, a hol a mi szerencsétlen emléktű trónörökösünk és felesége mártír halált halt. Ez az óhaj annál élenkebb volt, mivel a német utazók, a kik a városban megfordultak, nem minden irónia nélkül tették szavá, hogy a trónörökös tragédiájának színhelyét jelenleg egy óriási pezsögös üveggről lehet felismerni. A borzalmas gyilkosság ugyanis egy fűszer kereskedés előtt történt, a hol a trónörökös irányt tévesztett autója egy pillanatra megállt. A fűszerkereskedésre az utca sarkán egy óriás pezsögös üveg hilla fel a figyelmet. Sarajevó jelenlegi polgármestere, a ki okl. mérnök, készített ugyan valami szerény emléktáblafelét, az utca falára, ezt azonban senki se tartja megfelelőnek egy olyan tragédia bevezetésnél, a mely az egész világot kiforgatja a sarkából.

A sarajevói jezsuiták az uralkodó házhoz fordultak, hogy adjon nekik engedélyt arra, hogy a trónörökös tragédiáját méltó emlékekkel megjelölhessék. A legfelsőbb helyről megérkezett a beleegyezés s a jezsuiták kizárólagos jogot nyertek arra, hogy olyan emléket emeljenek, amely a kegyelet szemponyjából s a művészet értékelése szerint is megfelelő céljának. Hiába fordultak mások hasonló célból az uralkodó házhoz; az udvarias válasz tudomására hozta, hogy a nagy mű létesítése a jézustársasági atyák gondját és feladatát fogja képezni.

Az eszme megvalósításának

mozgatója Puntigam Antal jézustársasági atya, a sarajevói rendház tagja, aki a trónörökös és nejét az utolsó szentségekkel ellátta s akinek a legmagasabb közőkkel, az uralkodó család tagjaival, a trónörökös családjával a legbensőbb összeköttetései vannak. Egy apró, fűrgé kis ember, de a ki tele van zseniállítással s oly akaraterevel, amely a maga szent céljainak elérésében nem ismer leküzdhetetlen akadályt.

Pater Puntigam az első találkozás alkalmával tárgyalni kezdett Bory Jenővel. A lelke forrott a gondolatoktól, csak ember kellett, aki mindazt meg fogja valósítani.

Bory Jenő kétféle emlékre gondolt. Az első, a gyorsabban megvalósítandó a merénylet színhelyére készült. Oda, ahol Princip gyilkos kettős lövése eldörrent. Ezt az emléket a művész maga így írja le:

A sarajevói merénylet hely művészi megjelöléséhez az alapgondolat az az ősi példa szolgáltatta, hogy — főleg helyvidékeken — azon helyekre, ahol valaki valamely szerencsétlenség folytán halálát lelte: oszlopot, feszületet, kőképet (Bildstock) állítottak, néha örök méccsel, máskor vallási emblemával.

A sarajevói emlék főrésze egy 8 méter magas kettős oszlop, symbolikusan egybeépítve; előtte a két mártír reliefe. A kettős oszlop alépitményében egy Pieta szobrocska, felette az örök lámpával.

Ez az emlék azonban a hely szűke miatt nem állítható fel pontosan azon a helyen, ahol a merénylet lejátékozott; hanem tőle mintegy 12 méternyire, a Miljacska folyón átvezető hid fejen. Kiegészítjük tehát az emléket olyképpen, hogy a kocsiút aszfaltjába, ahol a katasztrófa megtörtént, beágyazunk egy két m. hosszú és 1 m. széles öntött acél lapot, közepén egy stílizált keresztel, körül pedig a következő latin nyelvű felirattal:

1914. június 28-án e helyen adta vérét és életét Istenért és hazáért Ferenc Ferdinánd király herceg és felesége Hohenberg Zsófia hercegnő.

Ennek az emlékműnek elkészítésére már meg is kapta a megbízást Bory Jenő szobrászművész. A megbízó levelet, amely magyarul van fogalmazva, maga Sarkotits István tartományi főnök írta alá. A mű megbízás szerint 38 ezer koronába kerül és rövid idő múlva el is készül. A művész már megkezdte a tervek részletes kidolgozását. A többi, a trónörökös párt kettős domborművű mellszobrát, az őket gyászjátóvull letakarni készülő angalkákat, a Pieta szobrát,

valamint a kettős oszlop tetejére helyezendő címet új műtermében fogja készíteni a művész, amelyet régi villája kiegészítéséül a napokban már építeni is kezdenek a szőlőhegyen, a Máriavölgyben.

Az új műteremre egyébként azért is szükség lesz, mivel Bory Jenő részvesz az Erzsébet királyné-szobor pályázatán is. Résztvevett az első pályázat alkalmával is, amely meddő maradt ugyan, de Bory Jenő művét 3000 koronával díjazták. Hogy az új pályázatra elkészíthesse a maga nagyszabású munkáját, bizonyítatlan időre szabadságotlalt a katonai szolgálat alól.

Azonban én a sarajevói emléket kívántam ismertetni.

Az egyikről, amelyet a merénylet színhelyén készit, részben az ő leírása alapján szóltam már.

Ez azonban a kisebbszabású munka.

~ A nagyobb, egy gyönyörű, monumentális romáusztíly templom, egy több millióba kerülő alkotás. Ennek a tervei nagyjában és sok szép részletben elkészültek már. Megtekintették az osztrák, német építésszek és művészek s mindenki a legnagyobb elismeréssel szölt róla. *Sőt maga Ofelsége, a magyar király is megsemmeltette a templom fotografiaiát és helyeslőleg adta beleegyezését ahhoz, hogy a magyar művész gyönyörű terve megvalósuljon.*

Mielőtt ennek ismertetésébe belekezdenék, leközlöm majd a „Stimmen aus Bosnien“ cikkét, amely Bory Jenő a Monarchia lakóinak bemutatja.

A Dr. Prohászka Ottokár-Hadiárvaház Bizottság ülése.

A dr. Prohászka Ottokár-Hadiárvaház országos bizottsága szerdán délután Budapesten ülést tartott, amelyen gróf Almássy Dénesné akadályoztatása folytán báró Orössdy Fülöpné elnökölt. Megjelentek: Szögyény-Marich Julia alapítványi hölgy, Farkas Edith, gróf Zichy Aladar és gróf Zichy János bizottsági tagok, dr. Gerlőczy Endre ügyész és Némethy Ernő titkár.

A bizottság foglalkozott Székesfehérvár városa azon átiratával, amelyben a város arra az esetre, ha az Ottokár-Hadiárvaház Székesfehérvárott létesülne, telket és saját termeléséből kikerülő építványt ajánl fel. A bizottság az intézet létesítésének helyéről való döntést még nem tartotta időszereűnek.

A bizottság titkára nagy

elismeréssel emlékezett meg a fejérmegyei gyűjtésről, amelynek eredménye 81.748.88 korona, úgy, hogy ezzel együtt a bizottság rendelkezésére már közel 140.000 korona áll. A bizottság végül elhatározta, hogy az Ottokár-Hadiárvaház alapja javára, készült művészi kivitelű 2 és 10 filléres jótékony bélyegeit a legközelebbi napokban kibocsátja, ugyiszint hozzájárult ahhoz az előterjesztéshez, hogy ezekből a levélzáró bélyegekből Szótsné-Szilágyi Piroska elsőrangú tervezetei nyomán új 4 és 5 filléres sorozatot bocsásson ki. A végrehajtó-bizottság örömmel vette tudomásul, hogy akciója napról-napra szélesebb rétegekben talál lelkes visszhangra s hogy a hadiárvaház felkarolásának ügyében indított vállalkozásának úgy erkölszi, mint anyagi sikeréhez fűzött reményei mindinkább teljesező sikerrel biztatnak.

Rekvirálás Székesfehérvárott.

A gabona és lisztfőlösleg bejelentésére már csak néhány nap áll a közönség rendelkezésére, mert e hó 21-én megkezdődik a rekvirálás. Aki főlöslegét addig be nem szolgáltatja, attól karhatalommal vétetik el és azzal szemben a hatóság kihágási és bírságolási eljárás után a legszigorubb megtorlást alkalmazza. Fehérvárott a rekvirálást utcák szerint főlosztva a következő városi bizottsági tagok fogják eszközölni.

A belvárosban: Kigyó utca és köz Steiner Béla (színháznak szemközt), Kégl György utca dr. Székely Nándor, Távirda utca, Kempelen tér Körössy Gyula, Rákóczi utca Csáder János és Lukács Lajos, Nagy Sándor utca dr. Szegő Miklós és Langráti Lajos, Vilmos császár tér Szirbek József, Városháztér, Szögyény Marich utca és Lépcső utca Gerenday Gyula, Nádor utca Sági Gyula és Simon György, Szent János köz, Szent Imre utca és Ibl Miklós utca Simon György és Sági Gyula, Jókai utca, Várkapu ut és Színház utca Wiener Armin, Lakatos Rózsa, Bástya, Basa és Bogrnár utcákban Havas Géza és Szalay Miklós, Megyeház u., Szent István u., Szent István tér és Városházköz dr. Hajós Rezső és dr. Borchert Jenő, Kossuth, Virág és Bank u. Knašovitz Béla és Steiner Béla, Ferenc József tér, Petőfi utca Wertheim Pál és Németh

István, Várkörut, Vörösmarty tér dr. Erdélyi Gyula és Váradi Ignác, Fazekas u. Koronafi Károly és Krén Ignác.

A palotavárosban: Haltér és Simor utca Szép Károly és Kovács Antal, Sütő utca Boross Sándor, Tolnai, Horog, Jancsár utcák, Koronaköz, Vágóhídi dűlő Mészáros Ferenc és Szabó József, Seilyem, Sziget. utcák, Cserepesköz Tésits Mihály, Halász utca (köz és tér), Csapó, Szödmőrec utcák Tögl Gyula és Héj Imre, Rác, Tobak, Szunyog utcák Berveiler János és Gröss Bernát, Palotai utca Börgyár dűlő, Varga csatornapart Kovács Ferenc és Varga Mihály, Temetősor, Szeder utca, Ráctemető dűlő Vanka Ferenc, Szárazrét, Csóri utca Schreindorfer Ferenc Montskó Ferenc.

A Tóvárosban: Budai ut északi sora a sorompóig Orbán József, Budai ut-déli sora Heumann József, Széchenyi utca keleti sora, a vasutig Zsigray Sándor, Széchenyi utca nyugati sora 41. sz. házig Miklós Géza, Széchenyi utca nyugati sora 41. sz. háztól Szárca utcáig Mészáros József, Széchenyi utca keleti sora vasut alatt, Tanyasor Király János, Szárca, Széchenyi utca Kertész Mórtol a sorompóig Kovács István, Cskivári ut., Sóstói korcsma és csósz ház, homokosor és Hosszúsétateri telep Horváth János, Kert utca, dr. Lukács Gyula, Gyümölcs utca Kneifel Ferenc dr. Alaghy Dező Horváth István és Pirosalma utca Hantosi Kis Mihály, Deák Ferenc Árpád utcák Hercog Sándor és Kollmann János, Lövdőde, Fütőház, Gyár, Pálya utcák Szabó Károly, Maroshegyi Sárpentelei határ, Bikaszigeti dűlő Mészáros Sándor.

A vízióvárosban: Olaj utca Wolner Sándor, Felsőkirályos Szalczguber József, Alsó királyosr Vagner Ferenc, Gáz, csonka, Salétrom utcák. Pető Miksa, Major, Sarló, Gözmalom utcák Bokor Lajos, Ósz utca Könyököző, Manc János utcákban Weisz Adófi, Szénatér, Berényi-ut mindkét sora a sorompóig Almássy János, Almássy telep, Basch telep, Szép dűlő Stéger Péter, Erzsébet liget sor a rácbánya torkolatig Orbán József, Baros, Zrinyi, Kinizsi, Bátorhy utcák, Disznóhídi dűlő, Erzsébet-ut a kórházig, Seregelyesi-ut Adonyi-ut Deák Ferenc.

A Felsővárosban: Öreg-utca keleti sora Cs. Nagy István, Öreg-utca nyugati sora és a Sörpince-utca nyugati sora mögötti ház sor Templomköz, Honvéd utca Akkermann István, Vendel utca, Peresztegi Nagy János, Sörpince utca Berregi József, Reseta János, Királykut utcák, Havranek Antal, Zámoly utca nyugati sora Fecskepart P. Horváth Imre, Zámoly utca keleti sora dr. Molnár János, Csorda, Forgó utcák, Vinc József, Csutura, Kertalja utcák, Kertalja köz. dr. Töke János, Kecskemét sor, Kecskemét utca,

Gyepmester telep, téglatelepek Kristóf Károly, Sár utca Fister József, Malom utca, Sörház tér, Sörház, Fűrdősor, Töke József, Külső berényi ut mindkét sora (sorompón kívül) Csutura temető dűlő Molnár András.

H I R E K.

— Uj tábori lelkes. Báland Ferenc cs. és kir. tábori lelkeszt, ki a helybeli tartalékkórházakban tisztelt lelkeszt teendőkkel, a katonai parancsnokság a harctere tábori kórházakhoz osztotta be. Helyébe Juhász Ferenc esztergom-egyházmegyei káplánt nevezte ki a tartalékkórházakhoz tábori lelkesztnek.

— Katonai kiténtetések. Balogh János 13. huszárezredbeli őrmester, Castari Zsigmond 13. huszárezredbeli közlegénynek Ofelsége megengedte, hogy a német császár által nekik adott harcos érdeméremt elfogadják és viseljék, ns. Lübbe Lajos 10. huszárezredbeli őrnagy a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadiékítménnyel, Brust Sándor és Grünwald Mór 17. honvédegyalozerebbeli őrmesterek és Willi Antal 17. népfelkelő gyalozerebbeli tizedes a bronz vitézségi érmet kapták.

— Márciusi ünnepélyek. A magyar szabadságharc emlékünnepe az idén is meleg bensőséggel ünnepelték meg az összes helybeli tanintézetek. Valamennyi intézet részt vett a székesegyházban tartott ünnepélyes szentmisén. Utánna a különböző tanintézetekben hazafias szavatok és énekszámok keretében kedves-ünnepélyt rendeztek. Különösen szép volt a felsőleányiskolában, a főgimnáziumban, a főreáliskolában és a felsőkereskedelmi iskolában, mely utóbbi a hazafias ünnepélyt jótékony céllal kapcsolta egybe, amennyiben egy koronás belépődíjat szedett s az így begyűlt összeget a hadiárvák céljaira fordította.

Szük családi körben ülte meg március 15-ikét községi felsőbb leányiskola ifjusága. A nyolc órai szentmise után az intézet egyik termében összegyűlt növendékek előtt Manger Irén tanár vetett rövid visszaillesztott szép beszédében a hatvanéves év előtti márciusra s adott nekik nagyon praktikus modern és okos irányelveket a mai nagy napokra. Az ünnepi beszéd keretét szép szavatok és az intézet helyettes énektanárának, Jámor Zsigmondnak (már maga is katoná az öreg népfelkelők derék sorában) vezetése alatt pompásan előadott énekszámok képeztek.

SOVEGJARTO vászonáruhaza. Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és szines barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Agy- és asztalterítők, szunyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabótt áruk.

— A bolgár est. Szombaton a színházban megtartandó bolgár estnek egyik legfényesebb pontja a „Turáni visszhang” című költemény lesz, városunk kitűnő poétája, Philipp István tanár írta. Ismerjük a poetikuss lelkű író alkalmi verseit, melyekből erő és hangulat árad ki, de a „Turáni visszhang”-gal felültelte önmagát, s hisszük, hogy hamarosan bejárja széles, háborus Magyarországot. A poemát Zikó Ilona művésznő fogja előadni. A közönség hazafias érzésére és műpártolásra vall, hogy a jegyeket szorgalmasan vásárolja, Jegyek még kaphatók a rendes helyárak mellett Krausz Verona dohányüzsdéjében.

— A kórházak reggelje. A kórházakban eddig általában rántottlevest reggeliztek a betegek. Kísérletek al-pján megállapították azonban, hogy a kórházi kezelésben lejjök a teaf, a feketekávé meg a burgonya levest szívesebben fogadják, mint a rántottlevest. A honvédelmi miniszter erre való tekintettel megengedte, hogy az étkezés reggeli részébe megfelelő beosztással a feketekávé, a tea és a burgonyaleves is felvehető legyen.

— Ez is Székesfehérvárra szökött. A tolvajok különösen szeretik Székesfehérvár felé szökni, ez a különös szeretet ugyan nem nekünk szól, hanem inkább a vasutnak, amely fontos fővonal lévén, könnyen lehet rajta messzire ellilanni. Tegnap Győrben egy rablóátadás történt. Özv. Szauer Miklósnéhoz beállított egy idegen alak, aki városi össezírónak adta ki magát. Mikor a szobába ment, revolvert vett elő s pénzt kővetelt. Özv. Szauernek 6 darab százast adott át neki, mire elmenekült. A győri rendőrség azonnal nyomozni kezdett s megállapította, hogy Székesfehérvár felé vette az utját.

— Uj honfoglalási temető. A napokban rendkívül értékes régészeti leletek akadtak városunk területén. A sárkereszturi-ut mentén fekvő temető mellett ugyanis a katonák lövészárkai között ló és embercsontváza bukkantak. Ugyanott találtak zablét és kengyelvasakat is. Ezeket Kostyál százados Tattay István ezredesnek ajánlotta föl, mint régiséggyűjtőnek, ki a leletet megmutatta Lichtneckert Józsefnek és Marosi Arnoldnak, majd pedig átengedte múzeumunknak. A lovasir és a kengyelvasak jellegzetes köralakja azonnal elárulta, hogy a leletek honfoglalás kori temetőből származnak. Ennek biztos megállapítása végett Marosi Arnold, múzeumigazgató Lichtneckert József szíves közreműködésével próbaásatást végzett. Munkásokat a katonai hatóság volt szíves kirendelni. Az eredmény beigazolta a feltevést. Eddig 7 sirt bontottak föl, melyek egyikében egy ritka típusú Szent István korabeli kardot találtak a csontváz mellett. Hasonmása már a demokohégyi honfoglalás kori temetőből is ismeretes és ezenkívül még az egy-két példányról tud a régészet. Az értékes lelet alapján remélhetjük, hogy amit a Demokohégyen talált régiségek idegenbejutásával veszítettünk, ez újabb honfoglalási temető részletes átkutatásával talán majd megterül. Egyben a városi hatóság szigorúan intézkedett, hogy a kérdéses terület mindennemű bolygatástól ment legyen.

— Bernstein céggel is kiegyezünk. Mint ismeretes, a város a Benoid céggel, amely részveit a vízművek éoitésében, kiegyezett, hogy a további pereskedésnek elejét vegye. Hátra volt még a Bernstein-Káldor Becsei céggel való elszámolás, amely most már szintén megtörtént. A vízvészeti és jogügyi bizottság 36 ezer koronában javasolta a kiegyezést vele.

— Halálozás. Lencsés Ferencné szül. Farkas Terezia 68 éves korában, végegyengülésben meghalt. Temetése pénteken d. u. 2 órakor lesz Palotai-utca 60. sz. alót a Megváltó temetőbe.

— Életbe lépett a záróra. Szerdán éjjel mar egy órakor csuktak a szórakozó helyek a kormányrendelet értelmében. Az ellenőrzést a rendőrség végezte s az első zárás a legsimábban folyt le. Csupán azok nezték nagyot, mikor egy órák a pincér kezükbe nyomta a kalapot, akik ugy értelmezték a rendeletet, hogy csak csütörtökön éjjel fog életbe lépni.

— Hadijótékonyaság. Magdics István kánanok 30 koronát küldött a Fejérmegyei Naplóhoz jótékonycélra, amelynek meghatározását a szerkesztőszere bizza. A szerkesztőség a hozzáforduló szegények megsegítésére fordítja.

— Ebéd helyett az árvaoknak. Egy valaki, aki névtelen akar maradni, a szokásos Józsefnapi ebéd helyett, melyet ez évben ő finanszírozott volna, 100 koronát küldött lapunkhoz a dr. Prohászka Ottokár hadiárva házra.

— A Székesfehérvári Hitelszövetkezet közgyűlése f. hó 19-én d. e. 11 órakor lesz Távirada u. 6. sz. helyiségben.

— Megijedt Faraó népe. Nagy ribillió volt csütörtökön reggel a cigánytelepen. Több rendőr jelent meg Faraó népe palotájában s szám szerint 72-öt bekísért a város házra. A füstösök kapálóztak, jajgattak, s erősen bizonyították, hogy semmi huncutságot nem követtek el, miért kísérik be őket. Mikor azután a város házban voltak, s megjelent a városi tisztiorvos, némiképen fellélegzették, hogy nem lopásért kísértek be őket, hanem csak egy kis himlő elleni beoltásért. Ez sem volt ugyan inyűkre, de azért mind a 72-öt beoltották.

— Tolvajok a szatocsboltban. Markbreiter Sándornéknak a Horváth István utcában van szatocsüzlete. Tegnap este moziba ment s azáltal valaki, aki a házi körülményekkel nagyon is ismerős volt, a konyhán keresztül az üzletbe hatolt, ahol dokányt, likórt, csokoládét stb. és 40 kor. készpénzt magához vett, s azután ellilant. Markbreiterné a tolvajlást feljelentette a rendőrségen, amely megindította a nyomozást.

— Ellopták a kerékpárt. Tóth István 17. honvédegyezredéből katonának tegnap délután a Palotai utca 34. sz. ház előtt ellopták a kerékpárját 160 korona értékben. A rendőrség keresi a kerékpártolvajt.

— Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszser a dr. STÖRK-féle komprimát mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárában, Székesfehérvár, Városházter.

OLGA DESMOND AZ URÁNIÁBAN

SZÍNHÁZ.

Március 15. a színházban. A márciusi nagy napok emlékét a színházban a 35. gyalogezred ünnepi nyitánya vezette be Köhler Antal karnagy vezetésével. Utána Császár Kamilla Könyves Jenő alkalmi költeményét szavalta el nagy hatással, amelyet a Hymnus elnekiése követett. Az est vendége Gózon Gyula a Néopera művésze volt, aki a Meghalt a Marseillais-ban mutatkozott be teljes sikerrel. A zenészkép sikerén Gózonon kívül Zikó Ilona, Rózsahegyi Ilona és Fenyő Sándor főardoztak művészetrel és a közönség tapselismerése mellett. A zenés kép után Albert Erzsébet, Tercsányi Viki, Révész Böske, Szendrő Gyula és Heltay Árpád az idei színi évad sikert aratott operettek ének kettősét és szép táncait adták elő a publikum zajos tapsai mellett. Heltay Árpád A bohóc zenés jelenetet adta elő teljes sikerrel. Végül Gózon Gyula legújabb magánszámaival gyönyörködtette a közönséget, amely nagy számban jelent meg.

Színhazi hír. Vén bakancsos és fia a huszár vasárnap este került reprire. A vén bakancsos Krémer lesz, a huszár pedig Falussy István lesz. Az előadásra, amely kitűnő estnek ígérkezik a sikerült szerep ostsással, előre felhívjuk a közönség figyelmét.

Az Apolló színház iroda hírei.

Bábjáték. Ezen a címen film-színházot mutat be pénteken és szombaton az Apolló színház. A darab főszerepét Fodor Oszkár, a székesfehérvári színház igazgatója játsza, aki tudvalevően Berlinben a legelső filmvállalatnál, birneves színművészek társaságában működött. Ezt a darabot, mely Berlinben óriási sikert aratott, Mátray Ernő színművész írta és rendezte. A film meseje igen poetikuss Pierrot-történet; egy bábszínház igazgatójának az álma, aki azt álmodja, hogy bábjait megszöknek. A jelenetek rendkívül sok finomsággal és ötletességgel vannak megírva és rendezve. Rendes helyárak.

Az Uránia színház iroda hírei.

Albánia. Nincs érdekesebb dolog, mint a Balkán félsziget országainak alapos megismerése. Mások ott az erkölcsök, felfogások, más ott az élet és a miénkhez alig-alig hasonlítható. Ezeknek az országoknak a megismertetését vette az Uránia legújabb programjára és sorozatos rövid időközében fogja azokat felolvasással egybekötött előadásokban bemutatni. Az első Pénteken márc. 17-én kerül színre, a címe a velünk együtt harcoló „Albania”. A háborus képek bemutatása ugy az ottani vidék valamint a várak Durazzo, Valona, Tarabos, Brin, Berat, Szkutari a felsőbb hadvezetés által engedélyeztetett. Pénteken 2 előadás fél 7 és 9 órakor. Rendes helyárak.

APOLLO

MOZGO ILL. SZÍNHÁZ

Pénteken és szombaton,
március 17 és 18-án:

Szenzációs filmjudozság!
FODOR OSZKÁRRAL,
a székesfehérvári színház
igazgatójával a főszerepben

Bábjáték.

(CSODABABA.)

Színháték 3 felvonásban.

Írta és rendezte Mátray Ernő.

Főszereplők:

Pierrette: Fodor Oszkár.

Pierrot: Kaffa Sterna.

Pucimello: Mátray Ernő.

Wasserstrahl, a hős.

Bohózat 2 felvonásban.

Messter hirdó, 18 felvétel.

Rendes helyárak.

Előadások 6 és 9 órakor.

3709/916.

Hatósági hirdetés.

A m. kir. belügyminiszter folyó évi március hó 7-én kelt 29500 számú rendelet szerint a 371916. m. e. számú rendeleteket közzé-célra igénybevevett rekvirált gabona és más terménykészleteknek u. m. buza, rozs, kétszeres, árpa, zab ezekből előállított liszt, bab, borsó lencsének tényleges átvétele halaszthatatlan közérdekké vált s tovább az előző kormányrendeletek ellenére be nem jelentett, vagy a közzé-cél elől, más-keppen elvont készletek feltárása és a lefolytatandó kihágási eljárás eredményéhez képest való elkob-zása elem halasztható.

A belügyminiszter figyelemmel arra, hogy e munkálathoz a köziga-zgatásnak mai létszámában megfoglyatkozott munkaeje elégtelen felhíva illetve felhatalmazta a törvényhatóságok első tisztviselőit külső rekviráló közegeknek kirendelésére.

Figyelemzetem a közönséget, hogy a kirendelt és hatósági igazolvánnyal ellátandó rekviráló hatósági közegek, akik ezen eljárásukban fokozottabb büntetőjogi védelemben részesülnek, továbbá arra, hogy teendőikben akár kényszer ellenállás; vonakodás, vagy félrevezetéssel akadályozásuk szigorú kihágási büntetés alá esik.

Különösen kötelességévé teszem a közönségnek, hogy 1916. márc. 21-től számított 8 napon belül, amely időhatáron belül a rekvirálásnak

Tavaszi KALAP MODELL újdonságok

blouzókából óriási választék. ELCSÓG ÁRAK.

KALAPOK ÁTALAKÍTÁSÁT ELFOGADOM.

Radó

megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, ugy az egyszerűbb, mint a legelegánsabb formákból. Közismert női szabóságomban készült

női divat különlegességek üzlete,

Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

meg kell történnie, minden háztartás feje, vagy ennek nagykorú és bémondásai, eljárásáért felelősségre vonható megbízottja mindaddig amíg nála a rekviráló meg nem jelent, reggel 8 tól 12 óráig délután 2 óráig 6 óráig otthon tartózkodjék.

Végül a bevállással megbízottak ismernie kell a háztartás és gazdaságra vonatkozó adatokat.

A közönségnek érdekében áll és kötelessége is, hogy fentiekből levő készletét a rekvirálás megkezdéséig könnyen hozzáférhető helyre összehordja, felméri s a rekvirálót a készlet felől teljes pontossággal tájékoztassa.

Kitejezeten hangsúlyozom, hogy a fennálló rendelkezéseknek megfelelően bejelentett, valamint a háztartási és gazdasági viszonyok bármiféle változása folytán fölöslegessé vált készleteknél, továbbá azon fölöslegeknél, amelyek amiatt állottak elő, hogy a 4586/915. M. E. számú rendelet a fejenként és havonként fogyasztható lisztmennyiséget szűkebb mérvben állapította meg, végül általában mindenütt, ahol a fölösleg jóhiszeműnek minősíthető, egyszerű át vétel történik a 3925/915. m. e. sz. rendeletben szabályozott árté rités mellett.

Minden más, a rekvirálók, pénzügyőrök, vagy más hatósági közegek által feltárt felesleg kihágást, ennek során szigorú büntetést és elkobzást vonhat maga után.

Felhívom a közönséget, hogy még mielőtt a rekvirálás kezdetét veszi, mindazok, akiknek fölöslegük van, ezt a följegyzőnél siesse nek bejelenteni s a Weisz és Tull cégnek átadni, mert a fölöslegnek a rekvirálók előtti bevállása csak a fentebb írt esetekben történik káros következmények nélkül.

Ugyancsak érdekében áll mindenkinnek, hogy a tényleges készletet a rekvirálók előtt pontosan lelküismeretesen bevallja; illetve átadást tájékozatlanság miatt mulasztotta el, beigazolható, ez mentségére szolgál.

Háztartási szükséglet címén az illető háztartásban tényleges ellátást élvezők után a 4586/915. m. e. sz. rendeletben fejenként s havonként engedélyezett mennyiségből nagyobb mennyiség semmiféle címen nem engedélyezhető.

Gazdasági szükséglet címén csak a gazdasági vetőmag, a cseléd, napszamos és más munkás konvenció gabonája, végül az állatállomány eltartásához szükséges árpa és zab tartható vissza.

Minden ezen felüli gabona, vagy liszt készlet fölöslegnek tekintendő s beszolgáltatandó.

Az önkéntes bevállás folytán kiderült fölösleget a félnek fel kell ajánlania önként az állam részére és kötelezettséget kell vállalnia, hogy azt 3 napon belül a Haditermény részvényszerűságnak a székesfehérvári körzetre ki rendelt bizományosa, Weisz és Tull Palotai-utcai céghez beszállítja.

Ha a fél fölöslegét 3 nap alatt be nem szolgáltatja, az föle karhatalommal vétetik el s a hatóság ellene kihágási és bírságolási eljárás után szigorú megtorlást alkalmaz.

Amennyiben a félnek gabonája és lisztje is van, a fölösleg beszo gáltatása gabonában történjék. Végül ismétellen idézem a 2178.

916. sz. hirdetésemben közölt hazafias megjegyzéseket:

A háboru tartalma alatt több ízben emlékeztettük a polgárságot arra, hogy a lövészárkokban harcoló és szenvedő katonáinknak soha meg nem hálálható emberföltöti küzdelmé és szenvedése csak akkor fakadhatnak ki a győzelemnek, nemzetünk szebb és jobb jövőjének rózsái, ha az itthon maradtak is szent kötelességüknek ismerik a háboru. folytán vállalkra hárult hazafias feladatuknak buzgó teljesítését.

Az itthonmaradottaktól is csüggedést, fáradtságot nem ismerő munkásságot, eszményi áldozatkésztséget s ha kell a jelennek minden örömet szivesen áldozó önmegtágadást vár a haza e nehéz napokban.

A harcoló seregnek bőséges ellátása nélkül hős katonáink karja bármily fenséges erkölcsi erő mellett sem tudja összetörni ellenségeinket. Éhező katonák, éhező országrészek végzetesebbek a vesztett csatáknál; mert elsorvasztják az erőtartálokat, amelyeket fenn kell tartanunk a győzelmess, diadalmas befejezéshez.

A légtfontosabb közszükségleti javakból s főleg a gabonából, sajnos csak annyi van, hogy csakis gondos lelküismeretes lakarekósság mellett nézhetünk nyugodtan a jövő elé. Igényünknek a lehető megszorítása legyen a hazafias jelszavunk. Minden nélkülözhető fölösleget bocsássunk a kormány rendelkezésére, hogy ezzel katonáink s a nélkülözhető vidékek ellátását biztosítsuk.

Minden nagyanyi liszt-, melyet elvontunk magunktól az utánunk jövő nemzedék jólétét segíti elő.

Vajjon nem vétkezik-e a haza ellen ép oly súlyosant mint a katonaszökevény, az aki nélkülözhető gabonáját elrejtji, eltitkolja, nem bocsátja az állam rendelkezésére, holott tudja, hogy ellenségeink gonosz terve, a kiéhez tetésünkre tör s e tervnek meg hiúsítására a takarékos fogyasztás s a meglevő készletnek lelküismeretesen arányos szétosztása a leg erősebb fegyvere.

Széhehárvrott, 1916. márc. 12.
Dr. Saára Gyula
polgármester.

Telefon 233. — Tefon 233.

Pénteken egy napos másor.

a Bpesti Uránia vendégszereplése

A Balkán félsziget szcrozatos bemutatása.

Albánia.

200 szines vetített képpel és mozgófényképpel. 3 felv.

Irta: Szegh Dezős.

Felolvassa: Berkli Ferenc.

Rendes helyárak.

2 előadás fél 7 és 9 órakor.

APRÓHIRDETÉSEK.

Hatvan mérterméza takarmányrépa eladó. Felsőkirálysor 20. szám.

Egy áltesebb úrnő mellé kisasszony kerestetik, ki a háztartásban is jártas. Cim megtudható Horváthné és Rónainé papirkereskedésében, Kossuth u. 15.

Uri és női divatúru üzletembe egy tanuló azonnali belépésre keresek, Vermes Frigyes.

Takarmányrépa eladó, Széchenyi-utca 59. sz. alatt.

Meghívó.

A „SZÉKESFEHÉRVÁRI KER. FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET”

foljó évi március hó 26-án

::: délelőtt fél 11 órakor ::: a Belvárosi Katolikus Kör helyiségeben tartja

rendes évi közgyűlését,

melyre a szövetekezet tagjait tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

A közgyűlés tárgyal:

1. A zárszámadások, az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentéseinek tárgyalása, a mérleg megállapítása s a tisztajóvedelem felett való határozat.
2. Elnök, alelnök és három igazgatósági tag választása.
3. Három rendes és két pót-felügyelő bizottsági tag választása.
4. Esetleges indítványok (ha legalább három nappal a közgyűlés megtartása előtt beadtnak).
5. Két tag kiküldetése a közgyűlés jegyzőkönyv hiesítésére.

A Székesfehérvári Keresztény Fogyasztási Szövetekezet mérleg-számlája 1915. január 1-től 1915. december 31-ig.

VAGYON		K	f.	TEHER		K	f.
Készpénz		513	08	743 üzletrész á 10 K		7430	—
Árukészlet		17975	10	Áruhitelezők		10959	09
Adóskok			8396	Tartalékalap		8387	05
Felszerelés	159	50		Egyenleg mint nyereség		554	16
20% leírás		31	90				
Egy központi szövetekezeti üzletrész		100	—				
Egy székesfehérvári hitelszöv. üz. rész.		50	—				
Egy havi házbér		167	84				
		27330	30			27330	30

Veszteség-nyereség számla.

KIADÁS		K	f.	BEVETEL		K	f.
Házbér		204	—	Áruknál brutto nyereség		16322	24
Személyzet		7979	46				
Szállítási költség		1950	27				
Üzleti költség		1488	20				
Adó		857	74				
Italméresi s tózsdeilleték, fogy. pótdadó		717	87				
Behajthatatlan követelések		760	54				
Egyenleg mint nyereség		554	16				
		16322	24			16322	24

1914. december 31-én volt 392 tag 744 üzletrésszel, 1915-ben belépett — tag — üzletrésszel, kilépett 1 tag 1 üzletrésszel, 1915. december 31-én van 391 tag 743 üzletrésszel.

Székesfehérvár, 1915. december 31-én.

Klsteleki István, Fister József, Sireit Ferenc, Ifj. Lits Ferenc, Pangl Lipót,
alelnök, igazgató, elnök, igazgató, igazgató.

Ezen mérleg-veszteség-nyereség számlát a felügyelőbizottság megvizsgálta, azt rendben s a kereskedelmi törvényekkel megegyezőnek találta.

Rognár Gyula,
felügyelő bizottság jegyzője.

Dr. Klauz György,
felügyelő bizottsági elnök.

Szeger Péter,
felügyelő bizottsági tag.